

Nr 198.

Av herr **Åqvist**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om erkända skatteförmedlingskassor, m. m.

Det förslag till förordning om erkända skatteförmedlingskassor, som framlagts i Kungl. Maj:ts proposition nr 17, löser ju inte det missförhållande, som nu är rådande genom att skatteuppbörderna ske först cirka två år efter inkomstens förvärvande. Emellertid kommer det framlagda förslaget, därest det antages av riksdagen, helt visst att i någon mån och speciellt för de mindre inkomsttagarna underlätta utskyldernas erläggande. Denna möjlighet till planering av utgifterna för skatter och liknande regelbundet återkommande utgifter finns som bekant redan genom anslutning till statens intressekontor, kommunala intressekontor och liknande institutioner vid våra industrier och banker. Särskilt de större industrierna synas i stor omfattning ha vidtagit dylika åtgärder för sina anställda.

Erfarenheten har visat, att till intressekontoren och skattekontorna ansluta sig personer, som ha en bestämd vilja att ordna sin ekonomi. De personer däremot, som betrakta skatterna som en utgift, som man om möjligt skall försöka komma ifrån, stå oftast likgiltiga för de anordningar, som vidtagits. Man kan därför utgå ifrån att anordnandet av erkända skatteförmedlingskassor knappast i någon större utsträckning kommer att medföra förbättring av uppbördsresultaten och indrivningsresultaten, men väl att underlätta erläggandet av utskylderna.

Till kostnaderna för dessa skatteförmedlingskassor skulle staten bidra med 25 öre pr verkställd utbetalning av utskylder genom kassorna. Översynen av kassorna liksom antagandet av desamma och fastställandet av reglementen skulle åvila länsstyrelserna, och vidare skulle utmätningsmännens arbetsuppgifter i samband med beviljandet av anstånd med restförda utskylder ökas.

Ehuru bästa resultatet otvivelaktigt skulle erhållas, om tvångsanslutning till kassorna bestämdes för personer, som äro restförda för skatter, kan jag i princip vara med om att anslutningen till kassorna tills vidare sker frivilligt. Skulle däremot frågan om skatteuppbörd vid inkomstkällan inte så småningom kunna lösas på ett tillfredsställande sätt, anser jag, att tvångsanslutning till skatteförmedlingskassorna åter borde övervägas.

Emellertid tror jag, att genom vissa förändringar i det föreliggande förslaget, som jag här nedan skall påpeka, kostnaderna något kunde minskas och anslutning vinnas av ytterligare några kategorier av samhällsmedlemmar.

Att såsom föreslagits skatteförmedlingskassorna skola ha rätt att bevilja an-

stånd med erläggandet av utskylder, som förfalla till betalning vid de två uppbördsstämmor, vilka utlöpa närmast efter anslutningen, anser jag icke nödvändigt. Det finnes anledning antaga, att ett dylikt medgivande i viss mån kunde missbrukas och att personer, som hittills betalat sina skatter ordentligt, vid anslutningen till en skatteförmedlingskassa i viss utsträckning komme att begagna sig av möjligheten att erhålla anstånd utan att detta är nödvändigt. Detta skulle sålunda öka arbetet för utmätningsmännen och andra statliga och kommunala tjänstemän, som ha att upprätta restlängder. De personer, som besjålas av viljan att klara upp sina skatter, kunna helt säkert ansluta sig till skatteförmedlingskassa i så god tid, att tillräckligt stort belopp hinner inflyta till ifrågasvarande uppbördsstämmors förfallodagar.

Beträffande skatteförmedlingskassornas rätt att vid skattskyldigs inträde i kassa bevilja anstånd med redan restförda utskylder, skulle det säkert underlätta arbetet för kassorna och kontrollen av desamma, om denna bestämmelse utformades så, att indrivning av dessa utskylder fortsatte i vanlig ordning men till ett jämkat belopp. Detta belopp borde t. ex. sättas så, att de restförda utskylderna vore slutbetalda inom två år från den dag, anslutningen till kassan ägde rum; dock givetvis senast vid den tidpunkt, då utskylderna eljest skulle vara preskriberade. Det skulle åligga utmätningsmannen att på anmodan av skatteförmedlingskassa jämkat det belopp, som sålunda beslutats indrivnas per vecka eller annan tidsenhet. Utmätningsmannen skulle kontrollera, att det restförda beloppet kunde genom jämkningen beräknas att i sin helhet vara betalt i enlighet med bestämmelserna, samt verkställa notering härom i restlängden och underrätta arbetsgivaren om att jämkning av införsel i avlöning beviljats. Om ansluten till skatteförmedlingskassa icke skulle förmå att inbetala de belopp, som beräknats enligt den upprättade inbetalningsplanen, skulle — därest detta medförde att någon uppbörd härigenom försumrades — meddelande först omedelbart efter uppbördsstämman delges av skatteförmedlingskassan till utmätningsmannen, som då hade att omedelbart vidtaga indrivningsåtgärder i full utsträckning. För att undvika missbruk av denna bestämmelse kunde för nyansluten medlem stipuleras, att planen under de första tre veckorna måste helt följas. Försumrades därefter uppbördsstämman skulle de innestående medlen användas till de restförda skatterna. Om ansluten till skatteförmedlingskassa emellertid lämnade densamma eller kassan med bestämdhet kunde befara, att vid nästkommande uppbördsstämma förfallen skatt ej kunde erläggas, skulle givetvis detta omedelbart meddelas utmätningsmannen. I Kungl. Maj:ts proposition är det visserligen stipulerat, att utmätningsmannen omedelbart skall underrättas, om skattskyldig lämnar kassan eller icke fullföljer den uppgjorda inbetalningsplanen, men därtill är stipulerat, att anmälningsskyldighet inte skulle föreligga, då underlåtenheten är av tillfällig natur och inte äventyrar planens fullföljande. Här sättas skatteförmedlingskassorna på svåra prov, och jag är övertygad om att denna bestämmelse kommer att tolkas mycket olika av kassorna och utmätningsmännen.

En bestämmelse efter de riktlinjer, jag härövan angivit, skulle i stället medföra, att intet tvivel behövde råda om när utmätningsmannen skulle underättas och att kontrollen av kassorna blir lättare att utföra av vederbörande myndigheter. Ett förhållande, som mycket påverkat min uppfattning i föreliggande fall, har varit, att jag är medveten om att det kan uppstå stora svårigheter att fullfölja en uppgjord inbetalningsplan för vissa grupper av arbetare. Vi ha nämligen i vårt land en del industrier, där arbetarna utföra mycket säsongbetonat arbete. Vissa kortare perioder äro dessa arbetare helt sysslösa, och andra perioder arbeta de med betydligt förkortad arbetstid. Då dessa perioder komma, ha dessa arbetare oftast inte möjligheter att fullfölja inbetalningsplanen för någon tid. När avlöningen är normal kunna de inbetala större belopp, men då arbetslöshet och korttidsarbete förekomma, måste i många fall inbetalningen helt upphöra under denna tid. Då arbetarna i stor utsträckning inte veta, när dessa uppehåll eller förkortningar av arbetstiden infalla, är det svårt för dem att bestämma en viss plan för inbetalningarna. Samma förhållande torde råda för mindre hantverkare o. d., som inte på förhand veta, när de erhålla likvid för utförda beställningar.

Man har anledning befara, att om t. ex. dylika arbetare inte kunde fullgöra några av sina inbetalningar enligt planen, skulle kassan nödgas, för att skydda sig, emedan kassan icke alltid kan känna till vederbörandes arbetsförhållanden, att omedelbart meddela förhållandet till utmätningsmannen, och hela planeringen av vederbörandes ekonomi skulle tillintetgöras.

Det sätt, som här föreslagits, skulle emellertid skapa en bestämdare gräns även i detta fall, och då uppbörderna som regel fördela sig på sex stämmor under ett kalenderår, skulle denna åtgärd icke fördröja indrivningen i någon nämnvärd omfattning, om vederbörande inte kunde fullfölja sina avsikter mot kassan beträffande skattebetalningen. Det skulle i stället, som framhållits, underlätta arbetet för kassorna, och de anslutna skulle veta, vad de ha att rätta sig efter. Givetvis skulle inbetalningsplanerna följas, där så vore möjligt, emedan detta är en förutsättning för ordnad ekonomi, men vägen borde lämnas öppen även för personer med oregelbundna avlöningsbelopp.

Med stöd av vad här ovan anförts får jag vördsamt yrka,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 17 med förslag om erkända skatteförmedlingskassor ville företaga sådana ändringar i propositionen, att ovanstående synpunkter finna beaktande.

Stockholm den 9 februari 1943.

Ernst Åqvist.